

daarnaast nog in tal van andere plaatsen in Zuid-Holland. In Rotterdam kon een groep een hoeveelheid trotyl opslaan, ook werden hier en daar met eindeloze moeite wapens bijeengescharreld. Men sloeg ze op. Van de sabotage kwam niet veel terecht en de plannen die in *De Geus van 1940* ontwikkeld werden, waren niet of nauwelijks te verwezenlijken: er werd aangeraden, vitriool in te slaan om daarmee op de dag der bevrijding (die nabij geacht werd) de Duitsers te bestrijden; voorts werden aanwijzingen gegeven hoe men des nachts met vervalste tekens op de weg Duitse auto's te water kon laten rijden. IJzerdraat ging na of in bepaalde fabrieken grote aantallen onderdelen voor revolvers vervaardigd konden worden. Het kon niet. Buiten zijn organisatie vroeg hij of iemand hem aan een goede kortegolfzender kon helpen; naar binnen deed hij het, ter stimulering van de strijdvaardigheid, voorkomen alsof hij reeds in vast contact met Engeland stond. Dat bevorderde vooral de ijver waarmee hem, de geheimzinnige, rusteloos rondtrekkende leider, rapporten met militaire observaties toegespeeld werden – observaties die meestal slechts een geringe waarde hadden.

Het was eigenlijk een wonder dat de organisatie waar vooral in Vlaar-dingen druk over gepraat werd, niet al lang tegen de lamp gelopen was. Inderdaad liep het mis, overigens niet in het gebied van de Nieuwe Waterweg maar in Arnhem.

Begin november bracht een 'Geus' van de Wilton-Fijenoord-groep een bezoek aan familie in de Gelderse hoofdstad. Jegens zijn broer gaf hij hoog op van de geheime wapenvoorraden die men al in Schiedam bijeen had weten te brengen. De broer vertelde er van aan een vriend; de vriend, secretaris van een schaakclub, vertelde het verder aan twee medeleden. Eén van die twee rept er van jegens een relatie, een drogist die sympathiserend lid van de NSB geworden was en deze gaf het grote nieuws ('geheime wapenvoorraden in Schiedam!') hoofdschuddend door aan een klant, een hem bekende kringleider van de NSB.

Dat werd fataal.

De kringleider zocht onmiddellijk de Arnhemse procureur-generaal op, mr. de Rijke, pas zes weken in functie. In overeenstemming met de richtlijnen die hem van het departement van justitie bereikt hadden, gaf mr. de Rijke de Arnhemse commissaris van politie opdracht, de zaak nader te onderzoeken. Een rechercheur, prima vakman, geen NSB'er, werd er op afgestuurd. Via de drogist, het lid en de secretaris van de schaakclub kwam hij bij de broer van de 'Geus' uit de Wilton-Fijenoordgroep terecht aan wie als eerste Arnhemmer het grote geheim toevertrouwd was, en deze, plotseling overvallen, misschien nauwelijks beseffend dat er iets ernstigs aan de hand was, bekende wie hem van de 'wapenvoorraden in Schiedam' verteld had.